

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Cestovný ruch musí ísť ruka v ruke s rozvojom dopravnej infraštruktúry

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) uskutočnil kontrolu zameranú na podporu cestovného ruchu (CR) v rámci Slovenskej republiky. Kontrolóri v 37 subjektoch preverovali účinnosť a efektívnosť využitej podpory z verejných a európskych zdrojov na úrovni takmer 55 miliónov eur. Zároveň zisťovali, či boli vybudované zariadenia cestovného ruchu v kvalite stanovenej v žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Kontrolu úrad realizoval v spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici.

NKÚ SR konštatuje, že Slovensko má predpoklady na rozvoj všetkých ťažiskových foriem CR, ktorými sú letná, zimná turistika, pobyty pri vode, kúpeľný, mestský či vidiecky a kultúrno-poznávací cestovný ruch a agroturistika. Rast cestovného ruchu na Slovensku potvrdzuje aj jeho vývoj v ostatných rokoch. Príjmy z aktívneho zahraničného cestovného ruchu za sledované dvanásťročné obdobie (2005 až 2016) sa takmer zdvojnásobili, takmer o 1,24 mld. eur (o 99,3 %). Okrem rokov 2009 a 2014 príjmy z CR medziročne rástli. V roku 2016 dosiahol CR na Slovensku najvyššie príjmy za ostatných 12 rokov.

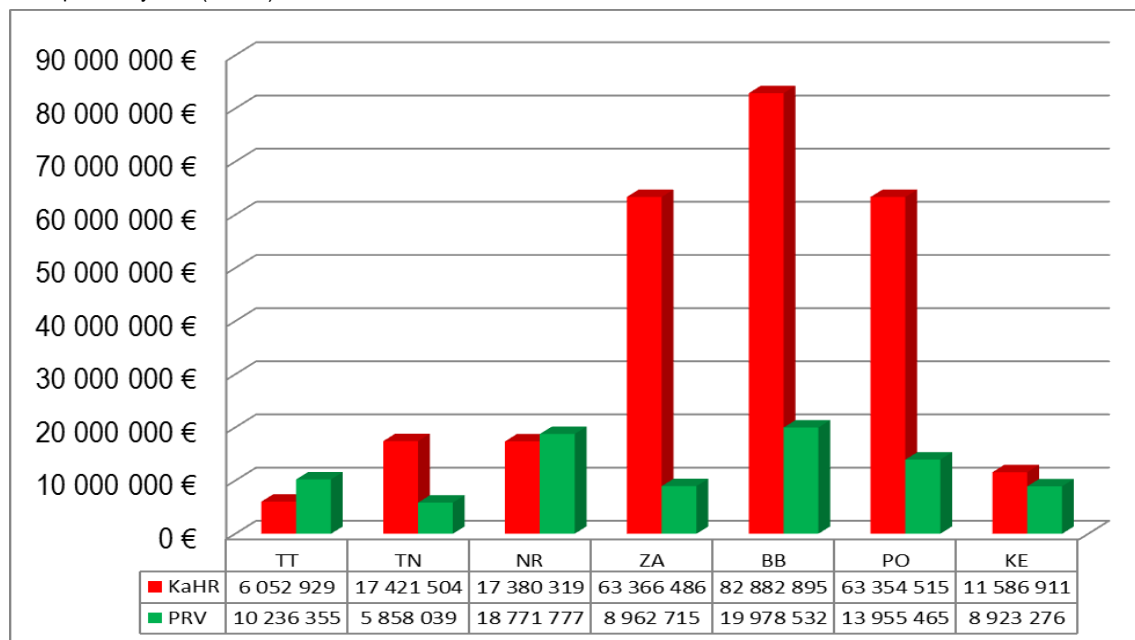
V rámci kontrolnej akcie bol vyhodnotený dotazníkový prieskum, ktorý najvyššia kontrolná inštitúcia uskutočnila spolu s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici. Zistilo sa, že až 42 % subjektov z celkového počtu oslovených podnikateľov v oblasti CR má nízku mieru inovatívnosti, a zároveň nerozvíja žiadne formy vzájomnej spolupráce, ktorá by prinášala synergiu z hľadiska celkového rozvoja regiónu. Ukázalo sa pritom, že až 2/3 subjektov pôsobiacich v oblasti CR tvoria poskytovatelia ubytovacích a stravovacích služieb, ktorí majú na rozvoj spolupráce najlepšie predpoklady. Ide napríklad o spoluprácu s rezbármi, tesármi, remeselníkmi, kultúrnymi, umeleckými združeniami. Ľudia pôsobiaci v CR vnímajú výrazné rezervy v oblasti užšej spolupráce na miestnej, a hlavne regionálnej úrovni. A práve v tejto oblasti NKÚ SR odporúča, aby samosprávne kraje začali zohrávať oveľa významnejšiu úlohu pri definovaní strategických dokumentov podporujúcich rozvoj CR a pri realizácii projektov smerujúcich k aktívnej spolupráci medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v tejto oblasti.

Kontrolóri pri hodnotení strategického plánovania brali do úvahy dva nosné dokumenty, a to Stratégiu rozvoja CR SR do roku 2013 a Regionalizáciu cestovného ruchu v Slovenskej republike. Druhý dokument je síce len podporný, legislatívne nezáväzný, avšak jeho význam spočíva v tom, že navrhuje regióny Slovenska, vychádzajúc z ich prirodzených predpokladov pre rozvoj cestovného ruchu. Zohľadňuje komplexný predpoklad rozvoja, čo bol aj jeden z cieľov kontrolovaných operačných programov. Kontrola ukázala, že dané projekty prispeli k zvýšeniu zamestnanosti v prirodzenom segmente trhu práce v danom regióne.

NKÚ SR na základe záverov z kontroly odporúča zabezpečiť aktualizáciu dokumentu Regionalizácia cestovného ruchu. Zároveň je dôležité, aby na úrovni regiónov a pri predpoklade rozvoja cestovného ruchu fungovala súčinnosť. Kontrolóri konštatujú, že finančné prostriedky zväčša prispeli k rozvoju a budovaniu infraštruktúry cestovného ruchu. Nedostatkom však je, že sa cielene nedopĺňali s financovaním dopravnej infraštruktúry. Prvky dopravnej infraštruktúry prijímatelia nepovažovali za bariéru ich podnikateľskej činnosti aj napriek tomu, že väčšina z nich nezaznamenala za ostatných 10 rokov zmenu smerujúcu k zvýšeniu kvality dopravnej infraštruktúry. Táto skutočnosť však znižuje konkurencieschopnosť Slovenska, jeho regiónov. CR musí ísť ruka v ruke aj s rozvojom dopravnej infraštruktúry. Jej podpora je určite priestorom na zlepšenie a cieleňé umiestňovanie investícií, hlavne do regiónov významných pre CR, čo je aj veľkou výzvou pre samosprávy vyšších územných celkov.

NKÚ SR zároveň odporúča riadiacim, sprostredkovateľským orgánom, aby v procese výberu žiadateľov boli špecifikované hodnoty pre dosahovanie finančných výsledkov a merateľné ukazovatele, ktoré je možné následne vyhodnotiť z hľadiska účelnosti vynaloženia verejných, európskych zdrojov do takýchto projektov podporujúcich rozvoj cestovného ruchu ako významného segmentu slovenskej ekonomiky.

Porovnanie podporených krajov v oblasti cestovného ruchu z Programu rozvoja vidieka a OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (v euro)

Zdroj: NKÚ SR